

SOCIALNE IN ZDRAVSTVENE PRAVICE DOLGOTRAJNO BOLNIH OTROK OZ. OTROK Z REDKIMI BOLEZNIMI

DODATEK ZA NEGO OTROKA IN DODATEK ZA POMOČ IN POSTREŽBO

- **Dodatek za nego otroka (CSD)** je redni mesečni denarni prihodek, ki pripada enemu od staršev za otroka, ki zaradi zdravstvenega stanja potrebuje posebno nego in varstvo. Nižji dodatek znaša **129,21 €**, višji pa **258,40 €** mesečno. Višji prejemek pripada staršem otrok s težko motnjo v duševnem razvoju, težko gibalno oviranostjo ali določenimi hudimi boleznimi, ki jih navaja uradna [Priloga seznamu težkih kroničnih bolezni](#).
- **Dodatek za pomoč in postrežbo (ZPIZ)** je vzporeden mesečni denarni prejemek, ki na podlagi zdravstvenega zavarovanja po starših pripada otroku v primeru slepote. Znesek za slepe osebe znaša **378,51 €** mesečno. Prejemanje tega dodatka ne izključuje pravice do dodatka za nego na CSD.
- **Kako uredim?**
 - **Za CSD:** Vlogo oddate na pristojnem Centru za socialno delo ali elektronsko prek [državnega portala eUprava – Vloga za dodatek za nego otroka](#).
 - **Za ZPIZ:** Vlogo oddate elektronsko preko portala [Moj eZPIZ](#) ali pa jo prek zdravstvenega sistema elektronsko vložijo osebni pediater. Za fizično oddajo natisnite [ZPIZ obrazec za slepe in slabovidne](#). K obema vlogama je treba priložiti izvide specialistov.

MEDICINSKO TEHNIČNI PRIPOMOČKI

- **Medicinski pripomočki** so sredstva, potrebna za zdravljenje ali medicinsko rehabilitacijo. Naročilnico predpiše izbrani otrokov pediater. Zahtevnejše pripomočke predpisuje zdravnik specialist s svojega delovnega področja. Najzahtevnejše pripomočke, pri katerih je potrebna timska obravnava zavarovane osebe in individualna prilagoditev pripomočka, pa predpisuje zdravnik specialist Inštituta RS za rehabilitacijo (URI Soča).
- **Kako uredim?** Medicinsko-tehnični pripomoček z naročilnico prevzamete v pooblaščenih specializirani prodajalni, lekarni ali pri optiku, oziroma si ga izposodite v pooblaščenih izposojevalnicah, ki ima za to ustrezno pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). [[1](#), [2](#), [3](#)]

ZDRAVLJENJE V TUJINI

- **Pacient ima pravico do pregleda, preiskave ali zdravljenja v tujini**, oziroma do povračila stroškov teh storitev, kadar so izčrpane možnosti zdravljenja v Sloveniji, kadar je presežena najdaljša dopustna čakalna doba ali kadar se po lastni izbiri in presoji odloči za zdravljenje v drugi članici EU. Hkrati mora

Vodnik po pravicah za starše

Zbrani podatki so informativni pregled ključnih socialnih in zdravstvenih pravic. Pripravljeni in posodobljeni so bili v letu 2026 z namenom, da vam olajšajo iskanje informacij in pot do uveljavljanja pomoči, ki vašemu otroku pripada.

biti izpolnjen pogoj, da je z zdravljenjem oziroma pregledom v tujini utemeljeno pričakovati ozdravitev, izboljšanje zdravstvenega stanja ali preprečitev nadaljnega slabšanja. Vse splošne informacije o postopkih in zakonodaji si lahko preberete na uradnem portalu [ZZZS – Načrtovano zdravljenje v tujini](#).

• **Kako uredim?** Glede na vašo specifično situacijo morate na ZZZS vložiti eno izmed naslednjih uradnih vlog:

- **Pred odhodom (za odobritev posega):** Oddate lahko spletno [ZZZS – eVlogo za odobritev načrtovanega zdravljenja v tujini](#) ali pa si natisnete fizični [PDF obrazec za odobritev zdravljenja \(44.a člen\)](#).
- **Po opravljenem zdravljenju (za vračilo denarja):** Za povrnitev stroškov po opravljeni storitvi uporabite uradni [ZZZS – PDF obrazec za povračilo stroškov \(44.c člen\)](#). Za oddajo vseh vrst zahtevkov brez digitalnega potrdila pa lahko obiščete tudi splošno zbirko [ZZZS – eVloge za povračila](#).

POVRAČILO POTNIH STROŠKOV

• Komu in kdaj pripada?

Povračilo potnih stroškov vam pripada, kadar otroka peljete na diagnostiko, zdravljenje ali rehabilitacijo v zdravstveno ustanovo izven njegovega kraja bivanja, in sicer do najbližjega izvajalca, ki lahko opravi storitev. Če ste zaradi pregleda ali terapije (vključno s časom potovanja) odsotni od doma več kot 12 ur, vam (in spremljevalcu) pripada tudi povračilo dnevnic za prehrano, ki znaša **26,99 €**.

• Kako se izračuna znesek?

Stroški se privzeto obračunajo v višini cene najcenejšega javnega prevoza (avtobus ali vlak) na tej relaciji, četudi potujete z lastnim avtomobilom. Izjema (kilometrina za avto) velja le, če javni prevoz ne obstaja ali če otrok zaradi zdravstvenega stanja ne sme uporabljati javnega prometa, kar mora zdravnik posebej označiti na tiskanem obrazcu.

• Nujni pogoj: Mesečni zakonski odbitek

Skupni seštevek potnih stroškov, ki jih naberete znotraj enega koledarskega meseca, se avtomatsko zmanjša za zakonski odbitek v višini 3 % minimalne plače, kar trenutno znaša **44,46 €**. To pomeni, da če z otrokom potujete le enkrat ali dvakrat na mesec na krajšo razdaljo, povračila zaradi tega odbitka dejansko ne boste prejeli. Pravica se finančno izide predvsem pri večkratnih in rednih obiskih (npr. pogoste tedenske terapije) v istem mesecu. Vse podrobnosti o pogojih najdete na portalu [ZZZS – Povračilo potnih stroškov](#).

• Kako uredim?

1. **Zdravnik:** Pred potjo (ali ob rednih terapijah za daljše obdobje) vam otrokov pediater izda obrazec *Potrdilo o upravičenosti do potnih stroškov – spremstva*.
2. **Potrditev:** Ob vsakem obisku morate to potrdilo fizično potrditi (podpis in žig) pri izvajalcu zdravstvene storitve (v bolnišnici, zdravstvenem domu ali zdravilišču).

Vodnik po pravicah za starše

Zbrani podatki so informativni pregled ključnih socialnih in zdravstvenih pravic. Pripravljeni in posodobljeni so bili v letu 2026 z namenom, da vam olajšajo iskanje informacij in pot do uveljavljanja pomoči, ki vašemu otroku pripada.

3. **Oddaja:** Po koncu meseca potrjeno potrdilo oddate na ZZS. Vlogo lahko oddate tudi enostavno prek spleta in brez digitalnega potrdila prek uradne spletne strani [ZZS – e-Vloga za povračilo potnih stroškov](#).

SOBIVANJE Z OTROKOM V BOLNIŠNICI / ZDRAVILIŠČU

• Kaj obsega pravica?

Pravico do sobivanja z otrokom v zdravstvenem zavodu ali zdravilišču sestavljajo tri ključne ugodnosti: [\[1\]](#)

1. **Brezplačna nastanitev in prehrana** v bolnišnici (krije obvezno zdravstveno zavarovanje).
2. **Upravičena odsotnost z dela** (bolniški stalež).
3. **Nadomestilo plače** v višini **80 %** osnove.

• Do katere starosti otroka velja pravica?

Sobivanje v breme ZZS pripada enemu od staršev, kadar v zdravstvenem zavodu sobiva z:

- **Bolnim otrokom do vključno 14. leta starosti** (natančneje do 14,99 let oziroma do dneva pred 15. rojstnim dnevom).
- **Bolnim otrokom do 18. leta starosti** (oziroma dokler traja roditeljska pravica) v primeru težje okvare ali poškodbe možganov ali hrbtenjače, pri kateri je potrebno usposabljanje za poznejšo medicinsko rehabilitacijo na domu, ali v primeru kronične bolezni ali okvare v času usposabljanja za poznejšo medicinsko rehabilitacijo na domu, ali v primeru zdravljenja težkega zdravstvenega stanja.
- **Brez starostne omejitve** z osebo s posebnimi potrebami, ki potrebuje 24-urno nego in oskrbo, oziroma z osebo s statusom po zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov.

• Kako uredim?

Celoten postopek poteka neposredno preko bolnišnice, zato obisk ali klic osebnega pediatra ni potreben. Ob odpustu iz bolnišnice (ali ob koncu meseca pri daljši hospitalizaciji) vam oddelek izda papirno **Potrdilo o sobivanju**. To potrdilo preprosto izročite svojemu delodajalcu, ki na tej podlagi uredi izplačilo 80 % nadomestila plače. Samostojni podjetniki (s.p.) pa potrdilo predložijo neposredno na ZZS in FURS. Uradne podrobnosti o uveljavljanju lahko preverite na portalu [ZZS – Pravica do nadomestila plače zaradi sobivanja](#).

NADOMESTILO PLAČE ZARADI NEGE OTROKA

• **Pravico do nadomestila plače** v primeru odsotnosti z delovnega mesta zaradi nege otroka lahko koristi eden izmed zaposlenih ali samozaposlenih staršev (s.p.) do otrokovega 18. leta starosti. Pravica velja za **katero koli bolezen, virozo ali poškodbo**, pri kateri otrok zaradi zdravstvenega stanja potrebuje oskrbo. Nadomestilo za nego otroka znaša **80 % osnove plače** in se izplača že od prvega dne odsotnosti v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Vodnik po pravicah za starše

Zbrani podatki so informativni pregled ključnih socialnih in zdravstvenih pravic. Pripravljeni in posodobljeni so bili v letu 2026 z namenom, da vam olajšajo iskanje informacij in pot do uveljavljanja pomoči, ki vašemu otroku pripada.

• Koliko časa lahko traja nega?

Osnovno trajanje nege na posamezen zdravstveni primer je zakonsko omejeno: [\[1\]](#)

- **Do 15 delovnih dni** (oz. 20 koledarskih) za otroke **do 7. leta starosti** ali starejše otroke s težjo duševno/telesno prizadetostjo.
- **Do 7 delovnih dni** (oz. 10 koledarskih) za otroke **od 7. do 18. leta starosti**.
- **Podaljšanje:** Če zdravstveno stanje to zahteva, lahko imenovani zdravnik ZZS na predlog pediatra nego podaljša (do 30 oz. 40 dni). V primeru izjemno hudih zdravstvenih stanj (npr. rak, težke poškodbe) pa lahko nega s privolitvijo strokovnega kolegija traja **od 6 mesecev do enega leta**. Vse pogoje glede trajanja si lahko preberete na portalu [ZZS – Pravica do nadomestila zaradi nege otroka](#).

• Kako uredim?

Vse uredite neposredno pri **otrokovo osebнем pediatru**, ki ob obisku ali posvetu odobri nego. Pediatater podatke vnese v elektronski sistem in izda elektronski bolniški list (**eBOL**). Vi morate o odsotnosti le pravočasno obvestiti svojega delodajalca, ki si eBOL samodejno prenese prek državnega portala SPOT.